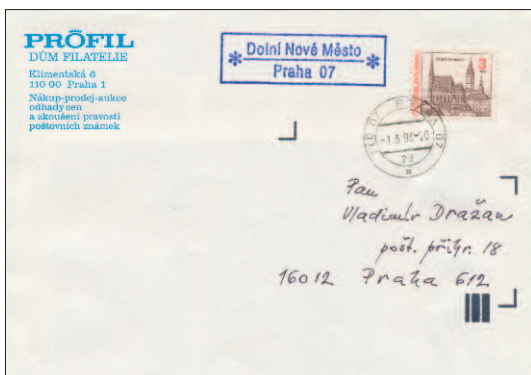

Zajímavosti ve 43. aukci Profil (II)

V minulém čísle jsme se seznámili s některými zajímavými položkami v blížící se podzimní aukci Profil. Probrali jsme údobí ČSR (meziválečného i poválečného) a dnes se podíváme na zbytek nabídky, tedy na ČR, protektorát a materiál ciziny.

FRANTIŠEK BENEŠ

Zajímavá je hned první položka oddílu České republiky – dopis odeslaný z poštovny Dolní Nové Město v první den jejího fungování, tedy 1. 3. 1993. Protože jde historicky o první novodobou poštovnu České pošty, patří tato celistvost na úvodní list sbírek zabývajících se moderními poštovny. Samozřejmě jde o filatelisticky motivovanou celistvost, ale právě díky tomu je obálka zezadu opatřena razítkem dodací pošty, což do svědčuje autenticitu její poštovní přepravy.

Letošním dárkem pro členy Klubu Filatelie byl neupotřebený rohový soutisk známek 3 + 4 Kčs z nevydaného sešitku Čs. námořní plavba 1989. Sešitek byl součástí šestiznamkové emise vydané v přepážkových arších, z níž dvě hodnoty byly vedle toho připraveny i v sešitkovém listu. Výroba sešitku byla na poslední chvíli zastavena, a to na přímý pokyn tehdejšího federálního ministra dopravy a spojů Františka Podlěny, který byl původním povoláním lodník a při schvalování si povšiml, že na destičkách sešitku jsou uvedeny nepřesné technické údaje. Skoro celý náklad sešitkových listů byl poté v TÚS roztrhán na jednotlivé známky, ty nalepeny na obálky (vždy do každého rohu jedna), orazítkovány a po rozstříhání obálek přidány do skartu určeného k prodeji sběratelům a na vývoz. Roztrhání unikla jen velmi malá část sešitkových listů, které byly předány s. p. Pořís a s celým podnikem později prodány ve veřejné aukci v rámci velké privatizace. V této souvislosti je třeba uvést, že samy známky (tedy obě hodnoty – 3 a 4 Kčs) byly řádně vydány a až do konce září 1993 byly tedy platnými známkami ČSFR. Nevydaná zůstala jen jejich úprava v rámci sešitkového listu. V roce 1993, ke konci platnosti Čs. známek, bylo několik soutisků i celých sešitkových listů použito k vyplacení R- a R+Ex dopisů, nesoucích všechny náležitosti poštovní přepravy (včetně dodacího razítka na obálce, resp. dodejce). Z těchto správně vyplacených a poštou přepravených celistvostí budou v nadchá-

zející aukci nabídnuty tři: R-dopis se soutiskem 3+4 Kčs, R-dopis se soutiskem opačným (4+3 Kčs) a R+Ex dopis vyplacený celým sešitkovým listem. Jde o zcela ojedinělé použití těchto známek a je jen velmi málo sbírek a exponátů, které jej mohou dokladovat (buď jako československé použité v nástupnickém státě, nebo jako souběžně české).

Další neobvyklou položkou je první aršík ČR – Velký státní znak, s posunutým ořezem, razítkovaným! Jde o exemplář se svěžím lepem, který je důkazem, že otisk razítka nebyl z nouze cnost, tedy že nezakrývá vadu lepu, ale jde o exemplář určený do sbírky upotřebených známek, kam se jinak než orazítkováním z ochoty nemohl dostat. Otisk razítka je z roku 1995, tedy z doby, kdy se aršíky s posunutým ořezem poprvé objevily (celý dosud známý objem zhruba 800 kusů /polovina z desky C a polovina z desky D – tedy celkem 400 párů/ byl v uvedeném roce zakoupen na filatelistické přepážce pražské Hlavní pošty). Neupotřebené aršíky se čas od času objevují, ale razítkovaných (s dobovým otiskem) je nám známo jen několik kusů - o to je tento los atraktivnější.

Za pouhou pětistovku je vyvolán dopis z roku 2007, vyplacený automatovou známkou 7,50 Kč J. Hradec s fialovou nominální hodnotou, k němuž je připojen dopis libereckého poštmistra adresovaný badateli M. Langhammerovi, v němž objasňuje používání pásky v odlišné barvě v tamním automatu (los 805).

Za pozornost jistě stojí i soubor více než padesáti služebních celinových obálek z pozůstalosti těžobřátele, který je vyvolán za pouhých deset procent katalogové ceny! (los 819) I tentokrát budou nabídnuty sbírky a soubory neupotřebených známek za polovinu nominální hodnoty, byť obsahují i hledané a mnohem dražší položky (např. los 822). Ještě levněji jsou nabídnuty obdobné soubory známek, např. v položce č. 841 pod 10 haléřů za 1 Sk nominálu!

Autogramů jsme tentokrát pro nedostatek místa zařadili jen málo, za pozornost ale určitě stojí dopis s více než dvacítkou podpisů známých výtvarníků a třemi kresbami, z nichž jedna je zřejmě od Josefa Lady (s namalovanou známkou).

Samostatný oddíl je věnován výstavním medailím z pozůstalosti Ladislava Dvořáčka, jichž je nabídnuto na 340, z toho zhruba tři sta společně hned v první položce (los 845)! Následuje čtyřicet losů s medailemi z drahých kovů, především stříbrnými, které vyvoláváme vesměs za cenu nižší, než kolik činí pouhá výkupní cena stříbra! Přitom jde bez nadsázky o kolekci ojedinělou i v celosvětovém měřítku, jak jsem se sám přesvědčil při letošní návštěvě filatelického muzea v Tokiu, kde jsou stejné či obdobné medaile rovněž vystaveny, ovšem v nepoměrně menším počtu a většinou v nesrovnatelně nižší jakosti (ty „naše“ jsou netknuté, prakticky jako nové). O tomto souboru jsem již ve Filatelii referoval (F9/15), takže se o nich dále rozepisovat nebudu – i když by si to tak neobvyklá nabídka rozhodně zasloužila! Dovolte mi tedy jen stručný povzdech: Je škoda, že se u nás zřejmě ne-

najde instituce, která by takový soubor dokázala koupit a zachovat pohromadě pro dokumentární a výstavní účely!

Trůšku záhadné jsou zlaté ražby s vyobrazením slovenských poštovních známek, o nichž jsem ve Filatelii již rovněž psal (F7/15). Minimálně u té první (los 885) není vyloučena souvislost s vydavatelem slovenských poštovních známek, přičemž udávány náklad pouhých deset kusů z ní činí jen těžko dostupnou raritu. Poprvé jsme se ostatně setkali i s následující dvojicí (losy 886-7), a tak jsme zvědaví, zda vzbudí zájem sběratelů moderního Slovenska.

Jako kuriozitu jsme zařadili soubor 24 medailí v podobě vzácných poštovních známek, provedených jako ražby v masivním ryzím stříbre. Vydavatel je distribuoval postupně, původní pořizovací cena činila bezmála 31.000 Kč – přesto je vyvoláváme za pouhých 15 % z této částky (los 888).

Naprostojedinečný – a možná dokonce unikátní – je soubor 11 různých pamětních odznaků německých filatelických spolků v ČSR z 20. a 30. let. Pochází z pozůstalosti L. Dvořáčka a patří o něm totéž, co o jeho medailích – bylo by skvělé, kdyby je získal ten, kdo by je uchoval pro budoucí dokumentární a výstavní účely. Naši němečtí meziváleční filatelističtí kolegové po sobě zanechali mnoho materiálů – časopisy, razítka, nálepky, pohlednice, ale odznaků souvisejících s jejich akcemi a spolky je jak šafránu. I když mají nepochybně vý-

razně vyšší cenu, rodina LD souhlasila se symbolickou vyvolávací cenou 500 Kč, právě s cílem, aby přitáhly pozornost některého nadšence (či instituce) zaměřeného na tuto málo prozkoumanou kapitolu naší filatelistické historie.

V oddílu věnovaném zahraničnímu materiálu jsme přistoupili k určitému experimentu – smíchali jsme známky, sbírky a literaturu a všechny jsme je zařadili podle známkových zemí, z nichž pocházejí nebo o nichž pojednávají. Sami jsme zvědaví, s jakým ohlasem se tento přístup setká – věříme ale, že jej zájemci o jednotlivé země přivítají. Nejde totiž o leccjakou literaturu – v mnoha případech jde o díla dávno rozebraná a prakticky nedostupná, však je L. Dvořáček dával dohromady více než půl století! Část z nabízených publikací se nám podařilo nalézt v archivních záznamech zahraničních obchodníků s filatelistickou literaturou a aukčních firem, s tím, že byly prodány za desítky a často i za stovky bez tisíců marek a později eur, dolarů či liber! Přesto je až na výjimky vyvoláváme za pouhou stokorunu za svazek, opět v souladu s přáním rodiny LD, aby se dostaly do rukou sběratelů, kteří si jich budou vážit a kterým pomohou v badatelské a znalecké činnosti. To však samozřejmě neznamená, že by neměly cenu větší (a to i o řád či dva) – což si jistě informovaní zájemci uvědomují (nebo si to zjistí na internetu). I v tomto případě nezbyvá než si povzdechnout, jaká je to škoda, že u nás nemáme možnost tuto mezinárodně ojedinělou knihovnu zachovat pohromadě, pro studijní účely současníků i budoucích generací sběratelů.

Rozhodně pozoruhodné jsou některé sbírky z pozůstalosti L. Dvořáčka, ale to si jistě zájemci o příslušnou zemi snadno zjistí sami. Obvykle obsahují známky klasických emisí vícekrát, někdy i jako neupotřebené. Kupříkladu objemný soubor Brazílie (los 895) obsahuje velký počet známek prvního vydání, u nichž jsme ani nestanovili vyvolávací cenu a spokojili se poznámkou *nabídněte*. Stejně jsme postupovali u aršíku Libye z roku 1982, bez nominální hodnoty, u níž katalogy neuvádějí, zda jde o výrobní vadu nebo zvláštní úpravu určenou FIP; v položce 907 jich nabízíme bezmála úplný balíček - 94 kusů!

Z Norska nabízíme tři zajímavé položky: sbírku klasiky (s devíti jedničkami; los 916), známku číslo jedna ve vzácné variantě „zlomená noha“ (los 915) a především raritu nejvyššího stupně – známku 30 öre / 7 skilling z roku 1906 s převráceným přetiskem! Jde o los č. 917, o němž jsme už několikrát psali – však kdy se na našem trhu objeví zahraniční položka známá jen v pěti exemplářích!

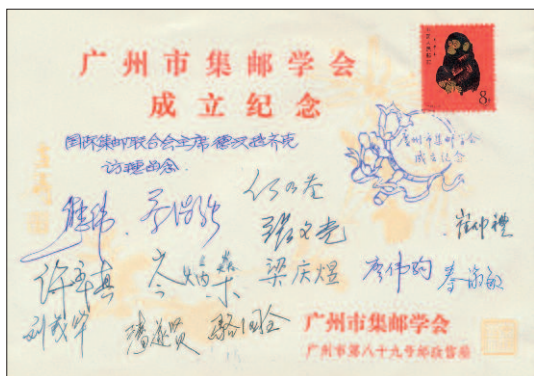
Pozornost tematických sběratelů určitě vzbudí položka 931, zásobník s bezmála šesti sty položkami v odlišném provedení – jako neouzobkované známky či tzv. ministerské aršíky, s mnoha atraktivními náměty, pocházející z reprezentačního daru pro prezidenta FIP.

Jako obvykle je připravena obsáhlá nabídka Číny, tentokrát nejen moderní. Zahajuje ji sbírka klasiky L. Dvořáčka, u níž jsme se ani nezdržovali sčítáním katalogových cen – ze zkušenosti víme, že si svou spravedlivou cenu soutěží mezi zájemci vytvoří sama.

Unikátní je zřejmě obálka s nevydanou známkou Opice z roku 1980, s texty a mnoha podpisy, kterou obdržel LD jako dar při své cestě do Peking. Poprvé nabízíme vojenskou známku z roku 1953, která sice nemá velký katalogový záznam, přesto v naprosté většině sbírek Číny chybí.

Pozoruhodná je i Dvořáčkova sbírka starého Japonska, obsahující vedle pravé klasiky i srovnávací materiál (novotisky a padělky) užitečný pro studijní sběratele a znalce (los 1028).

Asi nejznámějším oborem, jímž se L. Dvořáček zabýval a o němž publikoval, byly trojúhelníkové známky Mysu Dobré naděje, z něž aukce nabídne dvě atraktivní položky – jednak soubor bezmála 180 známek (los 1056) a mimořádně dekorativní dopis vyplacený dvojicí 4 pence + 1 šilink (los 1057), v obou případech bez stanovené vyvolávací ceny (s poznámkou nabídněte).

Velký zájem předpokládáme o nabídku klasického Rakouska, zahájenou šesticí neupotřebených známek první emise (los 1089).

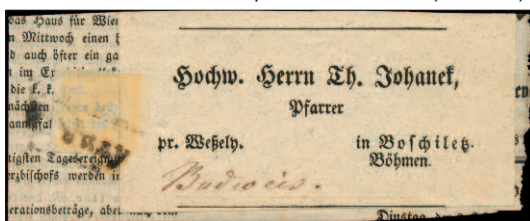

Opravdovou raritou je pak svislá dvoupáska známky 3 kr 1850 se spojeními typu IIIb + gravur podtyp 2-2, o níž katalog Ferchenbauer uvádí, že je známa jen ve 4 exemplářích! (los 1099).

Poprvé nabízíme hodnotu 9 kr 1850 s tokajským průpichem (los 1104), opatřenou zezadu třemi starými značkami (z toho jedna od slavného znalce Köhlera).

Atraktivní je jistě nabídka klasiky ve dvou zásobnicích, obsahující mimo jiné více než sto prvních rakouských sérií z roku 1850 (los 1109)! Po třiceti letech se na trh vrací novinová páska vyplacená žlutým Merkurem, kterou LD koupil v 5. aukci Pofis (los 1110).

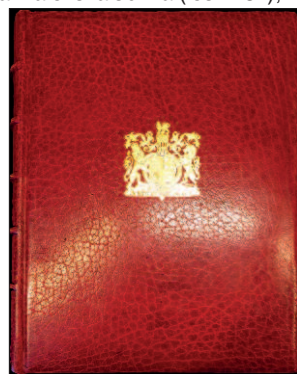

Aerofilatelisté jistě nepřehlédnou unikátní celinovou obálku dofrankovanou leteckou známkou 4 K odeslanou v roce 1918 K. Rixem z Prahy přes Vídeň do Lvova (los 1122). Prošla řadou slavných sbírek a exponátů (např. F. Hefer) a současný majitel ji před čtvrtstoletím vydražil v naší aukci za více než sto tisíc korun! Kolik dosáhne nyní můžeme jenom odhadovat, proto ji vyvoláváme s poznámkou *nabídněte*.

Ze zbylých položek zmiňme soubor 400 známek ruských zemstev (los 1150) za symbolickou vyvolávací cenu 500 korun a rovněž publikace vážící se k této oblasti, včetně raritního ruského katalogu z roku 1925 (los 1151) a dvou publikací nejznámějšího našeho sběratele této oblasti Lady-Jakuševiče, které jsme dosud ani neznali (los 1156).

Velká Británie začíná Dvořáčkovou sbírkou klasiky (los 1175), největším „tahákem“ však v ní nejspíš bude slavná monografie Britská královská sbírka (los 1181), o níž jsem už psal (F7/2015) a kterou máme vlastně poprvé příležitost vidět na vlastní oči. Druhý exemplář, s nímž jsem se setkal, nabízel obchodník ve filatelistickém muzeu v Tokiu za neuvěřitelných deset tisíc dolarů (jistě ale čekal, že se bude smlouvat) – a to šlo o kus poněkud ošoupaný, zatímco ta „naše“ je jako nová!

Jako obvykle nepochybně vzbudí zájem velké sestavy a partie (losy 1184-99), vyvolávané až na výjimku za symbolickou pětistovku – byť je jejich cena nerosvratelně vyšší.

Teprve podruhé za čtvrtstoletou historii našich aukcí nabízíme slavnou publikaci Padělky F. Fourniera, v níž jsou jich stovky vlepeny pro srovnávací účely! V zahraničí je čas od času nabízena za cenu zhruba 120.000 korun (a více), kolik dosáhne u nás, si netroufáme odhadnout (los 1201). Vůbec poprvé je v naší nabídce kniha Speratiho padělky (los 1200), popisující práce dalšího z dvojice nejslavnějších padělatelů filatelistické historie.

Nabídku pod číslem 1235 uzavírá objemný reprint aukčních katalogů z 20. let, v nichž byly rozprodávány sbírky slavného Ferraryho. Jde vlastně o symbolickou připomínku toho, že věci vznikají, trvají a končí, představenou na souboru, o němž se současníci domnívali,

že v muzejní podobě přetrvá věky. Nestalo se tak, ale na druhé straně jen díky tomu mohly vzniknout a rozvinout se jiné významné sbírky, které svým tvůrcům přinesly radost a vnitřní naplnění, návštěvníkům výstav poučení a inspiraci, aby po čase následovaly stejný osud a přetvořily se do jiných souborů, s novými příběhy. Filatelie je přitom tak demokratická záliba, že totéž umožňuje všem svým milovníkům, bohatým i chudým. Nemusíme být Ferraryové či Burrusové, dokonce ani Dvořáčkové či Langhammerové, i my ve svých podmínkách můžeme tvořit sbírky, které nám naplňují život a odvádějí nás od každodenních starostí. Přál bych si, aby vám k tomu nabídka 43. aukce Profil byla nápomocí či alespoň inspirací, a pokud se vám některá položka zalíbila, abyste ji také dostali. I kdyby k tomu však nedošlo, i tady platí, že cíl není všechno a i „pouhá“ snaha má svou cenu – minimálně si pak člověk nevyčítá, proč to nezkusil! ■